

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA (Batxillerat)

Finalitat de l'assignatura

L'assignatura d'història de la filosofia es presenta en continuïtat amb la filosofia de quart de l'educació secundària obligatòria i del primer curs del batxillerat i desenvolupa, des de la perspectiva històrica, les problemàtiques que es veuen en cursos anteriors.

Aquesta matèria posa els alumnes en contacte amb la història de les idees del pensament occidental, alhora que facilita els recursos necessaris per comprendre'n el desenvolupament i conèixer les relacions que s'estableixen entre aquestes idees. El coneixement de la història de la filosofia contribueix a l'educació de persones autònomes, amb capacitat de pensament crític i propi, i al desenvolupament personal i la formació de la pròpia identitat pel fet de plantejar als alumnes qüestions de significat profund sobre la seva pròpia existència i el marc social en què es troben, la qual cosa els proporciona més capacitat de participació en els canvis de la societat actual i en els processos socials, culturals i econòmics en els quals estan immersos. A més, contribueix activament a desenvolupar la capacitat d'aprenentatge, que permetrà als alumnes adquirir les competències i les habilitats necessàries per dur a terme activitats complexes, i la capacitat d'aprendre al llarg de tota la vida. Té en compte, doncs, els quatre principis de l'educació: universalitat, humanitat, civilitat i autonomia, per la qual cosa afavoreix una educació integral.

Estructura del currículum

La matèria s'organitza en cinc blocs, que tracten dels autors més rellevants de la història de la filosofia.

En el primer bloc, es fa referència a una sèrie de continguts comuns, com el comentari de textos filosòfics o les principals eines de recerca filosòfica.

En el segon, es presenten els principals pensadors de la Grècia antiga, des dels primers que es poden considerar filòsofs fins a les diferents escoles ètiques del que s'ha anomenat època hel·lenística.

El tercer bloc s'endinsa dins el terreny intel·lectual de l'edat mitjana, des de l'origen del pensament cristià i la trobada d'aquest pensament i la filosofia fins a la crisi de l'escolàstica al segle XIV.

En el quart, s'explica el pas a la filosofia moderna a través del Renaixement i es donen a conèixer els tres grans corrents filosòfics que la varen caracteritzar: el racionalisme, l'empirisme i l'idealisme transcendental.

Finalment, en el darrer bloc es repassen algunes de les teories més rellevants que, des del segle XIX, configuren el que anomenam filosofia contemporània.

Orientacions metodològiques

Mètodes i propostes didàctiques

Agafant com a referència els principis de la pedagogia constructivista, proposam a continuació una sèrie d'orientacions metodològiques i didàctiques que poden servir com a base per intentar assolir un aprenentatge realment significatiu.

En primer lloc, segons el marc de referència esmentat, és essencial partir dels coneixements previs dels alumnes i de les seves pròpies experiències. D'aquesta manera, podran relacionar els continguts nous amb allò que ja saben i s'incrementarà, així, l'assimilació de les noves idees.

És fonamental treballar la recerca, la selecció, l'anàlisi i l'avaluació de la informació, la feina en equip, etc. A l'hora de dur a terme l'aprenentatge, s'ha de tenir en compte el grau de maduresa i autonomia dels alumnes, que els permetrà tractar problemes més complexos i intentar trobar les respostes per si mateixos. Es poden abordar els diversos temes partint d'un qüestionari inicial que permeti que els alumnes, després d'haver recollit i estructurat la informació, puguin arribar a conclusions que responguin a aquestes qüestions inicials. És molt aconsellable fer una autoavaluació o una coavaluació. Si es treballa en grups petits, els alumnes es conscienciaran molt més dels seus propis errors i avançaran molt millor en el seu procés d'aprenentatge. El professor, finalment, pot resoldre dubtes, explicar i completar conceptes que no hagin quedat clars, etc.

En segon lloc, és important també emprar una metodologia activa en què es fomenti la participació de l'alumne a través de l'experimentació. Aquesta estratègia

promou el desenvolupament d'habilitats com el pensament crític, la creativitat i la comunicació efectiva en cadascuna de les fases del procés.

La utilització de recursos informàtics i audiovisuals pot ser interessant, ja que permet acostar els temes filosòfics als alumnes i fer-los més comprensibles, amb la qual cosa s'afavoreix l'aprenentatge. L'existència d'una gran varietat de recursos en l'àmbit de les TIC (webs, webquestes, blogs, etc.) facilita molt aquesta metodologia.

En tercer lloc, s'ha de procurar que les activitats plantejades siguin tan reals, coherents i funcionals com sigui possible. En aquest sentit, cal aprofitar tots els recursos que es tinguin a l'abast per oferir als alumnes tasques que els resultin estimulants, a fi d'augmentar així la seva motivació i la implicació en el propi aprenentatge.

La pràctica cooperativa d'activitats és fonamental perquè els alumnes millorin les seves destreses i perquè aquesta pràctica serveixi per motivar i refermar la part teòrica.

Finalment, és necessari tenir en compte aspectes tan determinants com l'etapa evolutiva dels alumnes o la diversitat present a l'aula, i adaptar-nos en cada cas a les característiques i les necessitats de cadascú.

Recursos didàctics

Com hem dit abans, és convenient utilitzar tots els recursos que tinguem a la nostra disposició a fi de despertar l'interès dels alumnes per aprendre i aconseguir, així, que s'impliquin de forma activa en les dinàmiques plantejades. Des d'aquest punt de vista, volem reiterar la utilitat de les metodologies actives, que fan que l'aprenent sigui protagonista i constructor del seu propi procés en comptes d'un simple espectador i receptor de continguts. Les TIC, sempre que tinguin en compte el criteri anterior, solen ser eines molt útils per aconseguir captar l'atenció dels joves.

Distribució espai-temps. Tipologia d'agrupaments

Segons les activitats que duguem a terme, necessitarem diferents tipus d'agrupaments: individuals, en parelles, en grup gran o petit, debats, etc., per la qual cosa la distribució de l'espai ha de ser flexible i ha de permetre diferents tipus d'intercanvis.

Tractament disciplinari

La filosofia permet fer feina interdisciplinàriament, ja que, per la diversitat de temes de què tracta i l'actitud oberta que presenta, està relacionada amb gairebé totes les branques del saber i hi interactua de forma crítica.

Avaluació

El procés d'avaluació s'ha d'orientar cap a dues direccions: per una banda, ajudar a millorar l'aprenentatge dels alumnes i, per l'altra, valorar la pròpia pràctica docent.

L'avaluació inicial permet detectar el bagatge previ amb el qual els alumnes accedeixen a l'assignatura i identificar quins coneixements i quines idees errònies en tenen, quin grau d'interès els desperta, quines són les seves expectatives, etc.

D'altra banda, l'avaluació continuada durant tot el curs està encaminada a prendre consciència dels progressos en l'assoliment de les competències i la consecució dels objectius fixats. A més, permet descobrir i gestionar possibles obstacles que dificulten l'aprenentatge.

En aquest sentit, és important que els alumnes coneguin els elements bàsics de la seva avaluació (criteris, mecanismes, finalitat, etc.) i que entenguin la necessitat de saber-los emprar per poder autoavaluar-se i regular-se durant el curs.

El paper dels docents

El paper del docent és essencial: escolta, orienta i estimula; guia les recerques i les descobertes; fomenta el diàleg, la creativitat i l'adquisició de l'esperit crític; dóna suport, i ofereix models i reptes. Ha de fonamentar la seva acció tenint en compte les característiques personals i del grup.

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

La matèria d'història de la filosofia contribueix al desenvolupament de les competències clau següents:

Comunicació lingüística

- Desenvolupant la comprensió oral i escrita de textos filosòfics.
- Expressant oralment i per escrit les pròpies opinions.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

- Coneixent el paper de les matemàtiques en el desenvolupament de la cultura occidental.
- Comprenent les relacions causa-efecte i correlativa, comunes a la realitat social i a la natural.

Competència digital

- Analitzant informació, considerant-ne especialment la validesa i la fiabilitat.
- Sistematitzant la informació procedent de diverses fonts.

Aprendre a aprendre

- Desenvolupant el pensament racional, que facilita aprenentatges posteriors.

Competències socials i cíviques

- Analitzant els condicionaments dels fenòmens socials.
- Coneixent les teories sobre la societat i la història i les teories ètiques i polítiques.

Consciència i expressions culturals

- Coneixent la història de les idees en la cultura occidental i la relació d'aquestes amb altres fenòmens.

Objectius específics

A més dels objectius generals de l'etapa del batxillerat, aquesta matèria té els objectius següents:

1. Comentar textos filosòfics contextualitzant-los en el marc històric, analitzant-ne l'estructura, interpretant-ne el significat i fent-ne una reflexió crítica.

2. Conèixer els principals períodes en què es divideix la història de la filosofia i relacionar-los amb els corrents intel·lectuals més influents i els autors més destacats.
3. Explicar de forma correcta el pensament dels principals pensadors de la història de la filosofia i distingir-ne i utilitzar-ne adequadament la terminologia bàsica.
4. Descobrir els condicionants històrics i culturals de les diferents concepcions de la realitat.
5. Desenvolupar estratègies per accedir a la informació de forma rigorosa, seleccionar-la adequadament i utilitzar-la correctament en l'elaboració de treballs de recerca o presentacions.
6. Valorar el diàleg i el debat com a mitjans per aproximar-se a la veritat i com a exercici actiu del respecte, la tolerància i la comprensió.
7. Adoptar una actitud crítica davant opinions contraposades.
8. Adquirir habilitats de comunicació i argumentació coherent de les pròpies opinions, tant de forma oral com escrita.

Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

BLOC 1. CONTINGUTS COMUNS
Continguts
El comentari de text. El diàleg filosòfic i l'argumentació. Les eines d'aprenentatge i recerca de la filosofia. L'aplicació de les competències TIC a la història de la filosofia.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Analitzar fragments dels textos més rellevants de la història de la filosofia i ser capaç de transferir els coneixements a altres autors o problemes. <i>1.1. Comprèn el sentit global dels textos més rellevants dels autors estudiats, identifica l'ordre lògic de l'argumentació i és capaç de transferir els coneixements a altres autors o problemes i reconèixer els plantejaments que es defensen.</i> <i>1.2. Identifica i analitza les idees, la conclusió, els conceptes o idees rellevants, l'estructura i l'ordre lògic de les idees del text.</i> <i>1.3. Argumenta l'explicació de les idees presents en el text i les relaciona amb la filosofia de l'autor i els continguts estudiats.</i> 2. Argumentar amb claredat i capacitat crítica, oralment i per escrit, les pròpies opinions sobre els problemes fonamentals de la filosofia i dialogar de manera raonada amb altres posicions diferents. <i>2.1. Argumenta les pròpies opinions amb claredat i coherència, tant de forma oral com per escrit.</i> <i>2.2. Utilitza el diàleg racional per defensar les opinions pròpies, valora positivament la</i>

diversitat d'idees i, al mateix temps, es basa en els aspectes comuns.

3. Aplicar adequadament les eines i els procediments del treball intel·lectual a l'aprenentatge de la filosofia, mitjançant treballs d'organització i recerca dels continguts.

3.1. *Sintetitza correctament la filosofia de cada autor mitjançant resums dels seus continguts fonamentals, que classifica en els nuclis temàtics presents al llarg de la història de la filosofia: realitat, coneixement, ésser humà, ètica i política.*

3.2. *Elabora llistes de vocabulari de conceptes, comprèn el significat d'aquests conceptes, els aplica amb rigor i els organitza en esquemes o mapes conceptuals, taules cronològiques i altres procediments útils per comprendre la filosofia d'un autor.*

3.3. *Selecciona informació de diverses fonts, bibliogràfiques i d'Internet, i reconeix les que són fiables.*

3.4. *Elabora redaccions o dissertacions, treballs de recerca i projectes que impliquen un esforç creatiu i una valoració personal dels problemes filosòfics plantejats en la història de la filosofia.*

4. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per elaborar i exposar els treballs de recerca filosòfica.

4.1. *Utilitza les eines informàtiques i del web 2.0, com ara wikis, blogs, xarxes socials, processador de textos, presentació de diapositives o recursos multimèdia, per elaborar i presentar treballs.*

4.2. *Fa cerques avançades a Internet sobre els continguts de la recerca i decideix quins són els conceptes adequats.*

4.3. *Col·labora en treballs col·lectius de recerca sobre els continguts estudiats emprant les TIC.*

BLOC 2. LA FILOSOFIA A LA GRÈCIA ANTIGA

Continguts

L'origen de la filosofia grega: els presocràtics.

El gir antropològic: Sòcrates i els sofistes.

Plató. L'autor i el seu context filosòfic.

Aristòtil. L'autor i el seu context filosòfic.

La filosofia hel·lenística.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Conèixer l'origen de la filosofia a Grècia i comprendre el primer gran sistema filosòfic, l'idealisme de Plató; analitzar la relació entre realitat i coneixement, la concepció dualista de l'ésser humà i la dimensió antropològica i política de la virtut; relacionar-ho amb la filosofia presocràtica i el gir antropològic de Sòcrates i els sofistes; valorar la seva influència en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de la Grècia antiga, i apreciar críticament el seu discurs.

1.1. *Utilitza conceptes de Plató com idea, món sensible, món intel·ligible, bé, raó, doxa, episteme, universal, absolut, dualisme, reminiscència, transmigració, mimesi,*

methexis, virtut i justícia, entre altres, i els aplica amb rigor.

1.2. Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Plató, tant oralment com per escrit, i analitza la relació entre realitat i coneixement, la concepció dualista de l'ésser humà i la dimensió antropològica i política de la virtut.

1.3. Distingeix les respostes del corrent presocràtic referents a l'origen del cosmos, els conceptes fonamentals de la dialèctica de Sòcrates i el convencionalisme democràtic i el relativisme moral dels sofistes, i identifica els problemes de la filosofia antiga i els relaciona amb les solucions aportades per Plató.

1.4. Respecta l'esforç de la filosofia de Plató per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de la Grècia antiga, valora positivament el diàleg com a mètode filosòfic, el naixement de les utopies socials, el sentit del governant filòsof o la seva defensa de la inclusió de les dones a l'educació.

2. Entendre el sistema teleològic d'Aristòtil, relacionar-lo amb el pensament de Plató i la física de Demòcrit i valorar la influència que exerceix en el desenvolupament de les idees i en els canvis socioculturals de la Grècia antiga.

2.1. Utilitza amb rigor conceptes del marc del pensament d'Aristòtil com substància, ciència, metafísica, matèria, forma, potència, acte, causa, efecte, teleologia, lloc natural, inducció, deducció, abstracció, ànima, monisme, felicitat i virtut, entre altres.

2.2. Comprèn i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia d'Aristòtil, tant oralment com per escrit, i examina la seva concepció de la metafísica i la física, el coneixement, l'ètica eudemonista i la política i la compara amb les teories de Plató.

2.3. Descriu les respostes de la filosofia de Demòcrit, identifica els problemes de la filosofia antiga i els relaciona amb les solucions aportades per Aristòtil.

2.4. Aprecia l'esforç de la filosofia d'Aristòtil per contribuir al desenvolupament del pensament occidental i valora positivament el plantejament científic de les qüestions.

3. Conèixer les diferents escoles ètiques sorgides a l'hel·lenisme, com l'epicureisme, l'estoïcisme i l'escepticisme, valorar el paper que exerceixen en el context sociohistòric i cultural de l'època, reconèixer la repercussió dels grans científics hel·lenístics i apreciar la gran importància de la biblioteca d'Alexandria per a occident.

3.1. Descriu les respostes de les doctrines ètiques hel·lenístiques i identifica algunes de les grans fites de la ciència alexandrina.

BLOC 3. LA FILOSOFIA A L'EDAT MITJANA

Continguts

Cristianisme i filosofia. Agustí d'Hipona.

L'escolàstica medieval. Tomàs d'Aquino. Ramon Llull. L'autor i el seu context filosòfic.

La crisi de l'escolàstica al segle XIX. El nominalisme de Guillem d'Ockham. Les relacions raó-fe.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar l'origen del pensament cristià i la trobada d'aquest pensament i la filosofia a través de les idees fonamentals d'Agustí d'Hipona i apreciar la seva defensa de la llibertat, la veritat i el coneixement interior o la història.

1.1. Explica la trobada de la filosofia i la religió cristiana primigènica a través de les tesis centrals del pensament d'Agustí d'Hipona.

2. Conèixer la síntesi de Tomàs d'Aquino, relacionar-la amb l'agustinisme, la filosofia àrab i la jueva i el nominalisme i valorar la seva influència en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat mitjana.

2.1. Defineix conceptes de Tomàs d'Aquino com raó, fe, veritat, Déu, essència, existència, creació, immortalitat, llei natural, llei positiva i precepte, entre altres, i els aplica amb rigor.

2.2. Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de Tomàs d'Aquino, tant oralment com per escrit, distingeix la relació entre fe i raó, les vies de demostració de l'existència de Déu i la llei moral i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga.

2.3. Discrimina les respostes de l'agustinisme, la filosofia àrab i la jueva i el nominalisme, identifica els problemes de la filosofia medieval i els relaciona amb les solucions aportades per Tomàs d'Aquino.

2.4. Valora l'esforç de la filosofia de Tomàs d'Aquino per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat mitjana i jutja positivament la universalitat de la llei moral.

3. Conèixer les teories centrals del pensament de Guillem d'Ockham, la reflexió crítica del qual va suposar la separació raó-fe, la independència de la filosofia i un nou impuls per a la ciència.

3.1. Coneix les tesis centrals del nominalisme de Guillem d'Ockham i la importància que tenen per a l'entrada en la modernitat.

BLOC 4. LA FILOSOFIA EN LA MODERNITAT I LA IL·LUSTRACIÓ

Continguts

La filosofia al Renaixement: el canvi del paradigma aristotèlic. El realisme polític de Maquiavel.

El racionalisme. Descartes. L'autor i el seu context filosòfic.

L'empirisme. Hume. L'autor i el seu context filosòfic.

El liberalisme polític. Locke.

La il·lustració francesa. Rousseau.

L'idealisme transcendent. Kant. L'autor i el seu context filosòfic.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Comprendre la importància del canvi del pensament occidental que s'esdevé

durant el Renaixement, el qual anticipa la modernitat, valorar el nou humanisme que enalteix la dignitat humana, la recerca dels prejudicis del coneixement de Francis Bacon i les implicacions de la revolució científica, i conèixer les tesis fonamentals del realisme polític de Maquiavel.

1.1. Comprèn la importància intel·lectual del canvi del pensament científic que s'esdevé al Renaixement i descriu les respostes de la filosofia humanista sobre la naturalesa humana.

1.2. Explica les idees eticopolítiques fonamentals de Maquiavel i les compara amb els sistemes eticopolítics anteriors.

2. Entendre el racionalisme de Descartes, relacionar-lo amb la filosofia humanista i el monisme panteista de Spinoza i valorar la seva influència en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat moderna.

2.1. Identifica conceptes de Descartes com raó, certesa, mètode, dubte, hipòtesi, cogito, idea, substància i subjectivisme, entre altres, i els aplica amb rigor.

2.2. Comprèn i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Descartes, tant oralment com per escrit, analitza el seu mètode i la relació entre coneixement i realitat a partir del cogito i el dualisme a l'ésser humà i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga i la medieval.

2.3. Identifica els problemes de la filosofia moderna i els relaciona amb les solucions aportades per Descartes.

2.4. Aprecia l'esforç de la filosofia de Descartes per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socioculturals de l'edat moderna i valora positivament la universalitat de la raó cartesiana.

3. Conèixer l'empirisme de Hume, relacionar-lo amb el liberalisme polític de Locke i valorar la seva influència en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat mitjana.

3.1. Utilitza amb rigor conceptes de Hume com escepticisme, crítica, experiència, percepció, immanència, associació, impressions, idees, hàbit, contradicció, causa, creença, sentiment, mèrit, utilitat, felicitat, contracte social, llibertat i deure, entre altres.

3.2. Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Hume, tant oralment com per escrit, distingeix els principis i els elements del coneixement respecte a la veritat, la crítica a la causalitat i a la substància i l'emotivisme moral i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga i la medieval i amb el racionalisme modern.

3.3. Coneix i explica les idees centrals del liberalisme polític de Locke, identifica els problemes de la filosofia moderna i relaciona aquestes idees amb les solucions aportades per Hume.

3.4. Valora l'esforç de la filosofia de Hume per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socioculturals de l'edat moderna i jutja positivament la recerca de la felicitat col·lectiva.

4. Conèixer els principals ideals dels il·lustrats francesos, aprofundir en el

pensament de J. J. Rousseau i valorar la importància del seu pensament per al sorgiment de la democràcia mitjançant un ordre social conforme a la naturalesa humana.

4.1. *Comprèn els ideals que varen impulsar els il·lustrats francesos i explica el sentit i la transcendència del pensament de Rousseau, la seva crítica social, la crítica a la civilització, l'estat de naturalesa, la defensa del contracte social i la voluntat general.*

5. Comprendre l'idealisme crític de Kant, relacionar-lo amb el racionalisme de Descartes, l'empirisme de Hume i la filosofia il·lustrada de Rousseau i valorar la influència que exerceix en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat moderna.

5.1. *Comprèn conceptes de Kant com sensibilitat, enteniment, raó, crítica, transcendental, ciència, innat, judici, a priori, a posteriori, facultat, intuïció, categoria, il·lusió transcendental, idea, llei, fenomen, noumen, voluntat, deure, imperatiu, categòric, autonomia, postulat, llibertat, dignitat, persona, pau i pacte, entre altres, i els utilitza amb rigor.*

5.2. *Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Kant, tant oralment com per escrit, analitza les facultats i els límits del coneixement, la llei moral i la pau perpètua i compara aquestes teories amb les de la filosofia antiga, medieval i moderna.*

5.3. *Describeix la teoria política de Rousseau, identifica els problemes de la filosofia moderna i la relaciona amb les solucions aportades per Kant.*

5.4. *Respecta i raona l'esforç de la filosofia de Kant per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socioculturals de l'edat moderna i valora positivament la dignitat i la recerca de la pau entre les nacions.*

BLOC 5. LA FILOSOFIA CONTEMPORÀNIA

Continguts

Marx. L'autor i el seu context filosòfic.

Nietzsche. L'autor i el seu context filosòfic.

La filosofia espanyola: Ortega y Gasset. L'autor i el seu context filosòfic.

La racionalitat dialògica de Habermas. L'autor i el seu context filosòfic.

Habermas i la crítica de l'Escola de Frankfurt. El pensament postmodern.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Entendre el materialisme històric de Marx, relacionar-lo amb el pensament de Hegel i de Feuerbach i valorar la seva influència en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat contemporània.

1.1. *Identifica conceptes de Marx com dialèctica, materialisme històric, praxi, alienació, infraestructura, superestructura, forces productives, mitjans de producció, lluita de classes, feina, plusvàlua i humanisme, entre altres, i els emprava amb rigor.*

1.2. *Coneix i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Marx, tant*

oralment com per escrit, i examina el materialisme històric, la crítica de l'idealisme, l'alienació i la ideologia i la seva visió humanista de l'individu.

1.3. Identifica els problemes de la filosofia contemporània i els relaciona amb les solucions aportades per Marx.

1.4. Valora l'esforç de la filosofia de Marx per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat contemporània i jutja positivament la defensa de la igualtat social.

2. Comprendre el vitalisme de Nietzsche, relacionar-lo amb el pensament de Schopenhauer i valorar la seva influència en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat contemporània.

2.1. Defineix conceptes de Nietzsche com crítica, tragèdia, intuïció, metàfora, convenció, perspectiva, genealogia, transvaloració, nihilisme, superhome, voluntat de poder i etern retorn, entre altres, i els aplica amb rigor.

2.2. Entén i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia de Nietzsche, tant oralment com per escrit, considera la crítica de la metafísica, la moral, la ciència, la veritat com a metàfora i l'afirmació del superhome com a resultat de la inversió dels valors i la voluntat de poder i compara aquestes teories amb altres teories de la filosofia antiga, medieval, moderna i contemporània.

2.3. Distingeix les respostes de Schopenhauer en la seva afirmació de la voluntat, identifica els problemes de la filosofia contemporània i els relaciona amb les solucions aportades per Nietzsche.

2.4. Aprecia l'esforç de la filosofia de Nietzsche per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat contemporània i valora positivament la defensa de la veritat i la llibertat.

3. Entendre el raciovitalisme d'Ortega y Gasset, relacionar aquest filòsof amb figures tant de la filosofia espanyola (Unamuno) com del pensament europeu i valorar les influències que rep i la repercussió del seu pensament en el desenvolupament de les idees i la regeneració social, cultural i política d'Espanya.

3.1. Utilitza conceptes com objectivisme, ciència, europeïtzació, filosofia, món, circumstància, perspectiva, raó vital, raciovitalisme, vida, categoria, llibertat, idea, creença, història, raó històrica, generació, home massa i home selecte, entre altres, i els aplica amb rigor.

3.2. Comprèn i explica amb claredat les teories fonamentals de la filosofia i de l'anàlisi social d'Ortega y Gasset, tant oralment com per escrit, i les relaciona amb postures filosòfiques com el realisme, el racionalisme, el vitalisme o l'existencialisme, entre altres.

3.3. Respecta l'esforç de la filosofia d'Ortega y Gasset per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials i culturals de l'edat contemporània espanyola i valora positivament el seu compromís amb la defensa de la cultura i la democràcia.

4. Conèixer les tesis fonamentals de la crítica de l'Escola de Frankfurt, analitzar la

racionalitat dialògica de Habermas, relacionar aquest filòsof amb la filosofia crítica de l'Escola de Frankfurt i valorar la seva influència en el desenvolupament de les idees i els canvis socioculturals de l'edat contemporània.

4.1. *Identifica conceptes de Habermas com coneixement, interès, consens, veritat, enunciat, comunicació, desigualtat o món de la vida, i conceptes de la filosofia postmoderna com desconstrucció, diferència, cultura, text, art i comunicació, entre altres, i els aplica amb rigor.*

4.2. *Entén i explica amb claredat les teories de la filosofia de Habermas, tant oralment com per escrit, distingeix els interessos del coneixement i l'acció comunicativa i les teories fonamentals de la postmodernitat i analitza la desconstrucció de la modernitat, des de la multiplicitat de la societat de la comunicació i les teories fonamentals de la postmodernitat.*

4.3. *Reflexiona sobre les respostes de la filosofia crítica de l'Escola de Frankfurt i identifica els problemes de la filosofia contemporània.*

4.4. *Apricia l'esforç de la filosofia de Habermas i del pensament postmodern per contribuir al desenvolupament de les idees i als canvis socials de l'edat contemporània i valora positivament el seu esforç en la defensa del diàleg racional i el respecte a la diferència.*

5. Conèixer les tesis més definitòries del pensament postmodern, identificar les tesis fonamentals de Vattimo, Lyotard i Baudrillard i valorar críticament la repercussió que tenen en el pensament filosòfic a partir del final del s. XX.

5.1. *Coneix les tesis característiques del pensament postmodern, com la crítica de la raó il·lustrada, la idea de progrés, el pensament totalitzador, la trivialització de l'existència, el crepuscle del deure o la pèrdua del subjecte davant la cultura de masses, entre altres.*

5.2. *Explica les principals tesis de filòsofs postmoderns com Vattimo, Lyotard i Baudrillard i reflexiona sobre la seva vigència actual.*